

Egység, erő Szegeden, Horthy Miklós-egyetem!

Egy éves a Szegedi Hid

Egy éve jelent meg lapunk első száma, s azóta minden negyedévben eljutott a Szegedi Egyetemi Ifjúság barátaihoz. Egy évvel ezelőtt: — a SzEI tanárelnöke Szent-Györgyi Albert dr. — az új diákszervezetet hazug támadások feketítik be az ország jobboldali közvéleménye előtt, de talán még többet árt a baloldali sajtó támogatása, mely a maga sikerének érzi a szegedi diákegységet. Ellenségek mindenütt: az egyetemem, Szeged városában, Budapesten és a többi egyetemi székhelyeken. A fiatal szervezet még kevés eredményre hivatkozhat s munkájának világnézeti alapjairól is csak a Szegedi Hid első számában adhat számot.

Azóta! Barátunk mindenki, akihez eljutottak lapunk számai, mindenki, aki csak tudomást szerezhetett munkánk eredményeiről, mindenki, aki igazán barátja a magyar fiatalságnak és óhajtja az ifjúsági szervezetek egységét, — mindenki, aki a *csak magyar* érdekeket és az új szellemiséget szolgáló mozgalmaknak híve. Barátaink a legjobb magyar folyóiratok, szívesen közlik híreinket a vezető fővárosi lapok. És minden professzor, író, művész, egyházi férfiú, vagy irányító politikus szívesen hallgatja meg a SzEI küldöttének kérését, vagy javaslatát.

Barátunk, bajtársunk az ország egész egyetemi és főiskolai ifjúsága, akikkel együtt menetelünk a szebb jövő felé. A diákegységért talán egy szervezet sem tett annyit, mint mi! Hogy miféle szellemet képviselünk, az sem titok többé: csak tessék elővenni a Szegedi Hid számait, világnézeti könyvtárunk jegyzékét, népfőiskolánk munkarendjét, összejevejelni, előadássorozataink felsorolását, a magyarságismereti munkáról szóló beszámolót, vagy a Magyar Szó Munkaközösség meghívóit.

A Szegedi Hid eddig megjelent négy számának (ez az ötödik) kétségkívül nagy része van abban, hogy ez így történt, hogy így megváltozott a véleményük mindazoknak, akiknek véleménye fontos számunkra. Mindez azt mutatja, hogy jó úton jártunk. Ezt bizonyítja az is, hogy a Szegedi Hid iránti érdeklődés úgy megnövekedett, hogy ez a szám ötször akkora példányszámban jelenik meg, mint a tavaly ilyenkor. Megkérdezhetik, miért nem alakítjuk rendes időszaki folyóirattá lapunkat? Miért nem állapítunk meg előfizetési árat s miért nem próbáljuk országoszerűt rendszeresen terjeszteni? A Szegedi Hid u. i. nem időszaki folyóirat, csak a 8950/1939. M. E. 6. §. alapján jelenthet meg, mint egyetemi kiadvány. Minden szám utcai terjesztésére külön kell engedélyt kérünk. Előfizetéseket nem gyűjtöttünk; aki meg akarja rendelni lapunkat tetszés szerinti összeget küld be kiadói-vatalunkba. Még szerenese, hogy akadnak, akik nagyobb összeggel támogatják munkánkat s a keresztény cégek közül is sokan belátták, hogy lapunkban érdemes hirdetniük. A szabálytalan időközökben való megjelenés azonban lehetetlenné teszi a rendszeres hirdetésgyűjtést is.

Miért vállaljuk ezeket a nehézségeket? Elsősorban azért, mert nem akarjuk, hogy a Szegedi Hid öncéllé váljék. Nem akarjuk, hogy akkor kelljen írunk, amikor a lap megjelenése kívánja, hanem azt akarjuk, hogy *akkor jelenjék meg a lap, ha van mondanivalónk*. Nem akarunk versenyt támasztani olyan lapoknak, melyeknek fennmaradása nemzeti érdek. Első számunkban ezt írtuk: „Ezért nem gyűjtöttünk előfizetőket, vállaljuk a példányonkénti megjelenés óriási kockázatát, ami különben azt a kötelességet is nyakunkba akasztja, hogy minden számunknak jobbnak kell lennie az előzőnél, nem úgy mint egyes lapoknál, melyek első alkalommal re-

mek számot állítanak ki, előfizetőket toboroznak s azután egyre üresebb számokat adnak ellenértékül.”

Programmunknak megfelelően, soha nem feledkezünk meg arról, hogy egyetemi lap vagyunk. *A Szegedi Hid az egyetlen csak egyetemi hallgatók által szerkesztett lap.* Ennek köszönhető, hogy az ország értelmiségi ifjúságának kérdéseivel minden más országánál behatóbban és talán illetékesebben is foglalkozik. De az egyetemi ifjúság problémái mellett helyt ad a magyarság sorskérdéseinek, nemzetpolitikával éppúgy foglalkozik, mint művészetekkel, irodalommal, de *mindenben a fiatalság nézőpontjai határozzák meg állásfoglalását.* Azonban nemcsak elvi kérdésekről ír: megmutatja azt is, mit kell tennie az ifjúságnak, „hic et nunc”, saját munkaterületén, sőt példával is szolgál: beszámol arról, mit tett és mit tervez a szegedi egyetem fiatalsága. E mellett a Szegedi Hid a decentralizáció elvét szolgálja, mert a vidéki szellemi életet akarja erősíteni s a vidéki városok kulturális és gazdasági önállóságát hangsúlyozza. (Hogy mást ne mondjunk, ezért ragaszkodik szegedi nyomdához, ha fővárosi nyomda esetleg előnyösebb is lenne.)

Ezekhez az induláskor megfogalmazott elvekhez hűek maradtunk. Nagy önmegtartóztatást kívánt tőlünk az is, hogy bármilyen sokan szívesen írának lapunkba a SzEI tagjain kívül minden számban csak egy valaki írhat a legkitűnőbb írók, a fiatalság szellemi vezeterei közül (e számunkban Kodolányi János cikkét hoztuk), egy professzorunk írását közöljük (most Bálint Sándor szótól meg lapunk hátsólapján), írhat még lapunkban valamely nem szegedi diákszervezet vezetője, vagy más egyetemi hallgató. (Ez alkalommal Sóvágó Gábor, az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatának egyik fiatal vezetője).

*

Sokan kérdezték tőlünk, hogyan lehet előfizetni a Szegedi Hidra. Sehol-gyogan sem! Aki azt kívánja, hogy rendszeresen küldjük a megjelenő számokat és a SzEI egyéb kiadványait, küldje be címünkre (Szeged Központi Egyetem) postautalványon tetszés szerinti összeget, s az összegnek megfelelő értékű számot küldünk el címére. Egyes szám ára 50 fillér, ennyit kap ható megjelenés után minden szegedi újságárúnál is. Az előfizetési díjat át lehet utalni a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. Szeged 26.228 számú postatakarékpénztári csekk számlája útján a szerkesztőségünktől kért befizetési lap felhasználásával, vagy banco csekkleapon. (Utóbbi esetben feltétlenül kérjük a csekk hátlapjára feljegyezni az összeg rendeltetését.) Hirdetési díjak átutalása is ezen a módon történhetik. Csak keresztény cégek hirdetéseit fogadjuk el.

Több cikkben

foglalkozunk az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatával. A SzEI vezetősége u. i. kötelességének érezte, hogy a nyári munkatáborok gondolatát minden esz-közöl támogassa. Május 8-án SzEI nagygyűlés keretében vitéz nemes szinai Szinay Béla ny. altábornagy, főparancsnok és az országos főparancsnokság több más tagja tájékoztatta a szegedi egyetemi, főiskolai fiatalságot és a középiskolák VII. és VIII. osztályait a munkaszolgálatról. (A gimnáziumok meghívása egyben első fontos lépés volt az egyetemi ifjúság és az Egyetem utánpótlását adó középiskolák együttműködésének kiépítése felé!) Az összegyűlték zsűfólasig megtöltötték Szeged legnagyobb termét s a nagy-

lelkesséssel kísért gyűlés eredményeképpen szép számmal jelentkeztek munkaszolgálatra lányok és fiúk. Igaz, hogy rövid volt a megfontolási idő, a szigorlatok egyes évfolyamokon júliusig elhúzódnak, a munkatábor pedig júniusban kezdődik, — igaz, hogy sokaknak a nyáron állásba kell menniük, mégis annyian jelentkeztek, hogy szegediek részére két külön munkatábort létesít a Főparancsnokság: egyet a lányoknak valamelyik bácskai székely telep mellett, egyet pedig a fiúk részére: Erdélyben.

Az idei könyvnapokból

a SzEI is kivette részét. A Központi Egyetem előtt elhelyezett könyvessát-

runk a nagyközönségnek és az ifjúságnak egyaránt rendelkezésére állt. A legnagyobb vásárló azonban maga a SzEI: ismét többszáz pengő értékű könyvet vásárolt világnézeti és magyarságismereti könyvtára részére.

„Deák”

Lapunkban mindenütt «deákkal» találkozunk az olvasó. Ezt a régi magyar szót akarjuk feleleveníteni a hivataloskodó «egyetemi hallgató», a felemás «egyetemista» kifejezés helyett. Legyen a középiskolás ifjúság diák, a főiskolás pedig deák. Jól hangzik, rövid és magyar szó.

Numerus nullus iudeorum a szegedi egyetemen!

A Horthy Miklós Tudományegyetem Tanácsa és Rectora fölszólította a Karokat, hogy jövő tanévtől fogva ne vegyenek föl zsidó származásúakat. A szerzett jogúak nem kaphatnak semmilyen kedvezményt!

Az az egyetemi ifjúság vitta ki a szegedi egyetemen a numerus nullus-t, amelyet hamis újsághírek, s nyomokban keletkezett glosszák és vezércikkek zsidóbarát színben próbáltak ezéltől egy évvel föltüntetni!

A harmad- és negyedéves orvosjelöltek indították meg két héttel a húsvéti szünet előtt az egyetem teljes zsidótlanítását célzó mozgalomát.

Deákságunk zsidóellenes hangulatát az fokozta a végsőkig, hogy az orvoskara fölvettek félév közben három, a néhai jugoszláv egyeteméről menekült zsidót. Amint ennek a híre elterjedt az egyetemen, az elkeseredés először egy alakatlan tüntetésben robbant ki. Percek múlva megjelent ott Kogutovicz Károly rector magnificus és fölszólította a nyugtalankodó deáknépet, hogy állítson ki magából érthető beszédű küldöttséget. Öten léleptek és ők fogalmazták meg — a déli egy órától délután öt óráig tartó határidőig — az első memorandumot. Nagy sebtében aláírták és aláírták az egyetem és a Tanárképző Főiskola minden félglétező és aliglétező bajtársi, hitbuzgalmi és sportegyesületének képviselőivel is. De aláírta a főiskola egységsszervezete is. Szinte percek alatt, lelkesen és elkapkodva ment minden.

A SzEI-nek közben folyt a rádióközvetítése viaszlemezre-vétele.

Mikor a lemezrevétel befejeződött, öt óra előtt öt perccel, hozták be a memorandumot a SzEI-be: »Írjátok alá, s ezzel döntsétek el!»

Aláírtuk.

Azonnal vittük a rector magnificus-hoz. Nyomban megjelölte a Tanács által teljesíthető, a törvényhozást kívánó kéréseket.

Közben már százaz tömegekben várakozott a deáknép a SzEI otthonában, s aki nem fért be, előtte. Átirányítottuk őket az aulába, s a rector válaszolt ott is a kérésekre.

Másnap fölutazott illetékes helyen tenni jelentést a memorandumról.

A SzEI akkor kezébe vette a mozgalom irányítását. Megszervezte a deáknép

fegyelmezett magatartását és az újból megfogalmazott memorandumban ketté választotta a Tanács elé és a törvényhozás elé tartozó részeket. A deákság képviselői egyhangúan fogadták el.

Összeült a Tanács és válaszolt a kéréseinkre:

1) Elvben elfogadta azt, hogy a zsidók fölvételére törvényengedte 6 százalékot ne töltsék be a Karok a fölvételnél.

2) Elfogadta azt, hogy zsidók ezentúl semilyen tandíj-, deákjóléti, stb. kedvezményt, segélyt, ösztöndíjat ne kaphassanak és az államilag segélyezett kollégiumba ne vehessék föl őket.

3) Elfogadta azt, hogy famulus, externista, könyvtáros, gyakornok, stb. zsidó ne lehessen.

Összehívtuk a deáknagygyűlést és úgy határoztunk, hogy megismételjük az egyetemhez minden itt elintézhető kérésünket, amelyet nem teljesítettek 100 százalékban.

A rector magnificus a SzEI-nek újból beadott új memorandumára adott válaszában:

1) Ertesít bennünket arról, hogy hatálytalanították a félév közben fölvett három zsidó fölvételét.

2) A Karokat a zsidószármazású hallgatók fölvételi jogosultságának a legszigorúbb, két évre visszamenő fölülvizsgálására kéri föl.

3) Fölkéri a Karokat, hogy a professzori kinevezési intézeti tagok (famulus, externista, könyvtáros, stb.) kinevezésénél ezentúl az 1941. 15. t. c. (fajvédelmi törvény) zsidómeghatározási szempontjait is vegyék figyelembe.

4) Fölkéri a Karokat, hogy a törvényben engedélyezett 6 százalékban se vegyenek föl az 1942—43. tanév I. félévétől kezdődően zsidó származású hallgatókat.

5) Hajlandó illetékes helyen a deákságnak azt a kérését pártolóan tolmácsolni, hogy az egyetemi hallgatók fölvételknél és az intézeti tagok (gyakornokok, tanársegédek, stb.) kinevezésénél ezentúl ne az 1939. IV. t. c. zsidómeghatározását, hanem az 1941. 15. t. c. (fajvédelmi törvény) zsidómeghatározását vegyék alapul.

A m. kir. Horthy Miklós Tudományegyetem élenállóí tehát teljesítették saját hatáskörükben a deákság kéréseit. Négy éven belül eltávoznak a már fölvettek, s a szegedi egyetemen numerus nullus iudeorum lesz!

Olvasd és terjeszd a Szegedi Hidat!